

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 10.9.2012 г.
COM(2012) 495 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Проект за съвместен доклад на Съвета и Комисията за 2012 г. относно
прилагането на обновената рамка за европейското сътрудничество по въпросите
на младежта (Стратегия на ЕС за младежта 2010—2018 г.)**

{SWD(2012) 256 final}
{SWD(2012) 257 final}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Проект за съвместен доклад на Съвета и Комисията за 2012 г. относно прилагането на обновената рамка за европейското сътрудничество по въпросите на младежта (Стратегия на ЕС за младежта 2010—2018 г.)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В резолюцията на Съвета относно обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.)¹ се изисква в края на всеки тригодишен цикъл да бъде изготвян Доклад за младежта в ЕС, **целящ две неща: да се даде оценка на напредъка в постигането на общите цели на Стратегията на ЕС за младежта и той да послужи като основа за определяне на приоритетите за следващия работен цикъл.**

Настоящото съобщение представлява проект на Доклад за младежта в ЕС, който да бъде одобрен от Съвета. То се придружава от два работни документа на службите на Комисията: в единия е направен преглед на положението на младите хора в ЕС, а вторият съдържа анализ на дейностите, предприети в рамките на стратегията.

2. ЕВРОПА 2020 — ПОДКРЕПА НА МЛАДИТЕ ХОРА В УСЛОВИЯ НА КРИЗА

Европа преживява криза, която засегна младите европейци с безпрецедентни равнища на безработица и риск от социално изключване и бедност. „Европа 2020“, стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, очертава рамката за координирана европейска реакция, за да може Съюзът да излезе по-силен от кризата и да се подобри в дългосрочен план благосъстоянието на европейските граждани.

В „Европа 2020“ се обръща сериозно внимание на младите хора, като основната цел е намаляване на ранното отпадане от училище и повишаване на броя на завършилите висше образование. Други две основни цели също са насочени към проблемите на младите хора — да се намали рискът от бедност и да се увеличи делът от работещите хора. Освен това водещата инициатива „Младежта в движение“² насърчава мобилността на младите хора, които са център на вниманието и в инициативите Програма за нови умения и работни места³ и Платформа срещу бедността и социалното изключване⁴.

Във втория европейски семестър за координация на икономическата политика Европейската комисия подчерта необходимостта да се работи в посока към намаляване

¹ ОВ С 311, 19.12.2009 г., стр. 1—11.

² COM(2010) 477.

³ COM(2010) 682.

⁴ COM(2010) 758.

на неприемливо високото равнище на безработица сред младите хора. В Годишния обзор на растежа за 2012 г., в който са заложили приоритетите за дейности на европейско и национално равнище за насърчаване на растежа и създаване на нови работни места, държавите членки бяха призовани да подкрепят възможностите за заетост сред младите хора. Конкретните препоръки включваха насърчаване на качествени стажове и практики, както и на предприемачески умения. В документа се призовава също така за реформи в законодателството в областта на заетостта, както и в областта на образованието и обучението. Като изрази загриженост, че социалната структура на ЕС е поставена на изпитание, Комисията прикани също така държавите членки да защитят уязвимите чрез социална закрила, стратегии за приобщаване и достъп до услуги за осигуряване на интегриране в пазара на труда и обществото⁵. Специфични за отделните държави препоръки⁶ бяха приети в съответствие с характеристиките в отделните държави членки условия.

На този фон Европейската комисия предложи конкретна инициатива „Възможности за младежта“ (ИВМ)⁷, която си поставя за цел да мобилизира ресурси и да увеличи усилията за понижаване на безработицата сред младите хора, като увеличи шансовете им за намиране на работа. В този контекст Комисията призова настоятелно държавите членки да използват по-целесъобразно Европейския социален фонд в подкрепа на младите хора. Екипи за действие на Комисията помагат на осем държави членки⁸, в които безработицата сред младите хора е над средното равнище. Освен това създаденият неотдавна „пакет от мерки в областта на заетостта“⁹ включва първи доклад за напредъка по ИВМ и консултации относно нова качествена рамка за стажове.

Комисията полага също така усилия да отстрани пречките, срещани от гражданите на ЕС, в това число и от младите хора, когато предявяват правата си като граждани на ЕС, и по-специално правото си на свободно движение на територията на ЕС, включително за доброволчество, учене или работа.

Усилията за насърчаване на пригодността за заетост, мобилността с учебна цел и участието на младите хора се подкрепят посредством настоящите програми „Учене през целия живот“ и „Младежта в действие“, които от 2014 г. насетне ще бъдат последвани от нова програма на ЕС, насочена към образованието, обучението и младите хора.

3. СТРАТЕГИЯТА НА ЕС — ИНВЕСТИРАНЕ В МЛАДЕЖТА И ЗА МОБИЛИЗИРАНЕ НА НЕЙНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

През 2009 г. Съветът одобри обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.), основана на съобщението „Стратегия на ЕС за инвестиране в младежта и за мобилизиране на нейния потенциал“¹⁰. Чрез укрепване на сътрудничеството и обмен на добри практики Стратегията на ЕС за младежта си поставя две общи цели:

⁵ COM(2011) 815.

⁶ COM(2012) 299.

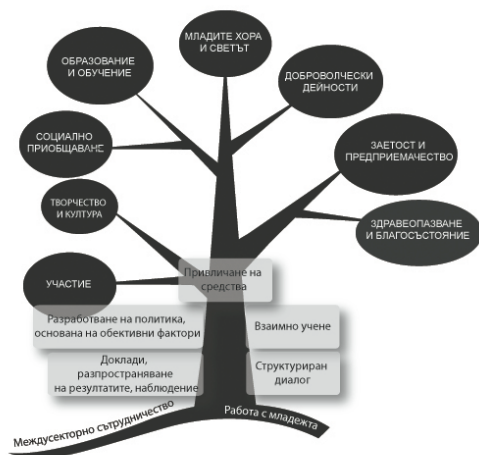
⁷ COM(2011) 933.

⁸ Гърция, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Португалия, Словакия и Испания.

⁹ COM(2012)173, SWD(2012)98, SWD(2012)99.

¹⁰ Рамката, наричана по-нататък „Стратегия на ЕС за младежта“.

- i) създаване на повече равни възможности за всички млади хора в областта на образованието и на пазара на труда, и
- ii) насърчаване на активна гражданска позиция, социално приобщаване и солидарност на всички млади хора.

В основата на Стратегията на ЕС за младежта са действията. Както се вижда от схематичното представяне на политиката за младежта във вид на дърво, тя се разклонява на осем политически зони („области на действие“): образование и обучение; заетост и предприемачество; социално приобщаване; здравеопазване и благосъстояние; участие, култура и творчество; доброволчество и младите хора и светът.

Стратегията е изградена върху следните инструменти: разработване на политика, основана на обективни фактори; взаимно учене; редовно докладване за напредъка, разпространяване на резултатите и наблюдения; структуриран диалог с младите хора и младежките организации и привличане на програми и средства на ЕС. Стратегията разглежда като основен принцип работата с младежта¹¹ в подкрепа на всички области на дейност и междусекторното сътрудничество.

4. ПЪРВИЯТ ЦИКЪЛ НА СТРАТЕГИЯТА НА ЕС ЗА МЛАДЕЖТА (2010—2012 г.)

Почти всички държави членки докладват, че Стратегията на ЕС за младежта е дала допълнителен тласък на работата по съществуващите приоритети на национално равнище, като няколко държави членки изтъкват нейното пряко въздействие. Литва например подчертава ролята на стратегията като ръководен документ при разработването на собствената си програма „Национална политика за младежта“, Австрия заявява, че връзката между политиката за младежта и политиките за пазара на

¹¹ Работата с младежта включва широк обхват от социални, културни, образователни или политически дейности на, със и за младите хора. Става въпрос за „извънучилищни“ образователни занимания и дейности през свободното време, ръководени от лица, работещи с младежта като професионалисти или доброволци, и от младежки ръководители. Те се основават на неформалното учене и доброволното участие.

труда е била подсилена, а диалогът с младите хора е претърпял допълнително развитие във фламандската общност на Белгия.

Стратегията на ЕС за младежта ратува за междусекторен подход на всички равнища при изпълнението на рамката на политиката по въпросите на младежта. Повечето държави членки съобщават, че имат национална стратегия за младежта или междусекторен план, насочен към младите хора. Всички държави членки (с изключение на две) имат междуведомствена работна група по въпросите на младежта или друг институционализиран механизъм. Някои национални доклади за младежта дават добър пример, но тези групи нерядко се състоят от различни субекти и заинтересовани страни в „основната“ област на политика в сферата на младежта при малко или никакво участие на други ведомства, което ограничава техния междусекторен характер.

Работата с младежта подкрепя много области на действие. Повечето държави членки съобщават, че са взели мерки в подкрепа на работата с младежта в съответствие с резолюцията на Съвета относно работата с младежта¹². През юли 2010 г. под егидата на белгийското председателство бе проведена Европейска конференция, посветена на темата за работата с младежта, с участието на политици и заинтересовани страни от цяла Европа, на която бе приета [декларация](#) за реализиране на приоритетите и действията за работата с младежта през следващите години.

4.1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОСЕМТЕ ОБЛАСТИ НА ДЕЙСТВИЕ

Във всяка една от своите области на действие Стратегията на ЕС за младежта предлага инициативи за държавите членки и/или за Комисията. Следва общ преглед на мерките, предприети на равнището на ЕС, и на докладваните от държавите членки за работния цикъл 2010—2012 г.¹³.

Образование и обучение

Комисията и държавите членки работят съвместно за подобрене на образованието и обучението посредством рамката „ET2020“¹⁴. В този контекст през 2011 г. Комисията представи стратегия за модернизирание на системите за висше образование на Европа¹⁵ и подготвя инициатива относно „преосмисляне на уменията“, която се очаква да стартира по-късно през 2012 г. в подкрепа на разработването на политика относно уменията и компетентностите.

Стратегията на ЕС за младежта поставя по начало ударението върху неформалното учене като допълнителен инструмент за усвояване на мултидисциплинарни умения¹⁶, които са много високо ценени на пазара на труда¹⁷. През 2012 г. Комисията ще предложи проект на препоръка на Съвета относно признаване и валидиране на неформалното и самостоятелното учене; тя работи и върху инструменти за по-лесно удостоверяване на уменията, придобити чрез неформално учене.

¹² ОВ С 327, 4.12.2010 г., стр. 1—5.

¹³ Дейностите в областите на действие на стратегията са описани по-подробно в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото съобщение.

¹⁴ ОВ С 119, 28.5.2009 г., стр. 2—10.

¹⁵ COM(2011) 567.

¹⁶ Вж. също рамката относно ключови умения за учене през целия живот, ОВ L 394, 30.12.2006 г.

¹⁷ Проучване на Евробарометър „Отношение на работодателите към уменията“.

Както Комисията, така и държавите членки подкрепят активно младежките организации като важен източник на възможности за неформално учене. Много държави членки потвърждават ролята на работата с младежта за достигане до лицата, които отпадат от училище преждевременно, и за да им се помогне да се върнат към ученето или работата. В този контекст отскоро те започнаха действия за повишаване на осведомеността относно неформалното учене и за признаване на учебните резултати на национално равнище.

Заетост и предприемачество

Заетостта на младите хора беше общият тематичен приоритет на първите три председателства след влизането в сила на Стратегията на ЕС за младежта. През този период Съветът прие резолюции относно активното приобщаване на младите хора¹⁸ и ролята на работата с младежта за насърчаване на пригодността за заетост на младите хора. Първият цикъл на структурирания диалог също постави ударението върху заетостта на младите хора. Младите хора препоръчаха конкретни действия, които залегнаха в основата на резолюция на Съвета¹⁹, подчертаваща необходимостта от достъп до информация за пазара на труда, неформално учене, качествена рамка за практика, ударение върху съчетаване на гъвкавост и сигурност и равен достъп до мобилност. Препоръките бяха разгледани в следващи инициативи на Комисията, като проекта на препоръката относно неформално и самостоятелно учене и по-широкия контекст на ИВМ.

Според националните доклади за младежта няколко държави членки са изменили трудовите си закони или са приложили данъчни стимули за подобряване на достъпа до пазара на труда за младите хора. Често пъти те се съчетават с програми, даващи възможност на младите хора да придобият трудов опит или да получат необходимите напътствия.

Обучението по предприемачество получава все по-голяма подкрепа в повечето европейски държави. Към днешна дата осем държави са стартирали конкретни стратегии, а други 13 го включват като част от националните си стратегии за учене през целия живот, за въпросите на младежта или за растеж²⁰.

На равнището на ЕС на предприемчивостта у младите хора бе обърнато специално внимание по време на европейската седмица на младежта, което повиши осведомеността относно стойността на предприемаческите умения и на започването на бизнес като възможност за кариера. Освен това понастоящем се предприемат редица мерки в подкрепа на обучението по предприемачество на всички равнища на образованието.

Здравеопазване и благосъстояние

На равнището на ЕС младите хора са специфична целева група на инициативите на ЕС в областта на здравеопазването, въведени за справяне с тютюнопушенето, вредите от употребата на алкохол, неправилното хранене, затлъстяването и употребата на наркотици.

¹⁸ ОВ С 137, 27.5.2010 г., стр. 1—6.

¹⁹ ОВ С 164, 2.6.2011 г., стр. 1—4.

²⁰ Обучение по предприемачество в училищата в Европа, Европейска комисия, 2012 г.

Всички държави членки, с изключение на две, съобщават, че са предприели конкретни мерки за изпълнение на резолюцията на Съвета относно здравето и благосъстоянието на младежите²¹. Много държави членки изтъкват свои инициативи, насочени към конкретни проблеми, като алкохол, тютюнопушене или здравословно хранене, или подчертават ролята на партньорското учене за насърчаване на здравословни навици.

Социално приобщаване

Инициативите на ЕС за справяне с безработицата сред младежта представляват важен принос и за социалното приобщаване на младите хора. По-голямата част от държавите членки също определиха младежта като конкретна целева група по време на Европейската година 2010: Борба с бедността и социалното изключване. Тези инициативи подчертават необходимостта от борба с бедността в ранна възраст, за да се прекъсне цикълът на бедността от поколение на поколение.

Много държави членки потвърждават значението на междусекторния подход към социалното приобщаване, като го свързват например с политиките в областта на образованието, заетостта или здравеопазването. Голяма част от тях съобщават за специализирани програми за обучение на лица, работещи с младежта, младежки ръководители и млади хора за подобряване на познаването на различните култури и борба с предразсъдъците. Някои държави членки посочиха примери за насочени към младите хора мерки за помощ, свързани с жилищното настаняване.

Участие

През последните години младежкото участие заемаше видно място в дневния ред на ЕС за създаване на политики по въпросите на младежта. Съветът потвърди своята ангажираност в тази област, като направи „участието на младите хора в демократичния живот“ общ приоритет на вторите три председателства в сферата на младежта (средата на 2011—2012 г.) в съответствие с член 165 от ДФЕС. Структурираният диалог се превърна във все по-значим инструмент за включване на младите хора във вземането на решения. Всички държави членки създадоха национални работни групи за организиране на консултации с младите хора в техните страни и за участие в дискусиите на равнището на ЕС.

Комисията предприе стъпки за разширяване на фактологичната основа във връзка с участието чрез Евробарометър относно „Младежта в движение“²² и предстоящо проучване на променящите се модели на младежкото участие. Освен това тя постави началото на два процеса, които ще дадат плодове през следващия тригодишен цикъл: а именно доразработване на Европейския младежки портал²³ като интерактивна платформа за онлайн връзки и инициативата „Карта за младежта в движение“, която ще улесни мобилността на младите хора и участието чрез стимули, информация и дейности за подкрепа.

Участието е ключов фактор в политиката за младежта във всички държави членки, като бяха извършени много дейности, включително разработването на структури за

²¹ ОВ С 319, 13.12.2008 г., стр. 1—3.

²² Младежта в движение — аналитични доклади ([Flash Eurobarometer 319a](#) и [319b](#), май 2011 г.), възраст на целевата група от 15 до 30 години.

²³ <http://europa.eu/youth>.

включване на младите хора във вземането на решения с възможност за повече диалог онлайн.

Доброволчески дейности

Държавите членки и Комисията работиха съвместно в експертна група за изпълнение на препоръката относно мобилността на младите доброволци в целия ЕС²⁴. Около половината държави членки съобщават, че са повишили осведомеността относно възможностите за мобилност на младите доброволци вследствие на тази препоръка. Освен чрез [Европейската доброволческа служба](#) редица държави членки съобщават, че имат програми за двустранен или многостранен обмен.

Няколко държави членки съобщават, че са разработили национални доброволчески схеми или са създали нова гражданска служба. Европейската година на доброволчеството (2011) привлече млади хора и младежки организации, подчертавайки своята насоченост към въпросите на младежта.

Култура и творчество

Държавите членки и Комисията си сътрудничат тясно в тази област в рамките на Европейската програма за култура²⁵. Съветът изтъкна значението на творчеството, културата и ролята на младите хора в редица свои заключения²⁶. В рамката на Стратегията на ЕС за младежта в едно [проучване](#) от 2010 г. относно достъпа на младите хора до културата в Европа²⁷ бяха включени добри практики и предложения за отстраняване на пречки като разходи и разстояние.

Въпреки че държавите членки признават връзките между културата и творчеството и политиката за младежта, в националните доклади за младежта не се съобщава за много дейности в тази „област на действие“.

Младите хора и светът

В рамките на партньорството в областта на младежта със Съвета на Европа Комисията организира и даде свой принос за симпозиуми на високо равнище по политиката за младежта в съседни разположени до източните и южните граници на Съюза региони²⁸. Съветът прие заключения относно източното измерение на младежкото участие²⁹, насочени към проникване по-навътре в Източна Европа и Кавказ. Освен това беше взето решение за създаване на „Младежки прозорец на източното партньорство“ за финансиране на повече възможности за партньорства и сътрудничество в областта на младежта в рамките на програмата „Младежта в действие“. Дейности в Европа и Китай бяха организирани през цялата 2011 г. — Година на младежта „ЕС—Китай“. Комисията подкрепи също Годината на младежта на ООН и нейната младежка среща на върха в Мексико през 2011 г.. Тя също така беше и съорганизатор на две конференции,

²⁴ ОВ С 319, 13.12.2008 г., стр. 8—10.

²⁵ ОВ С 287, 29.11.2007 г., стр. 1—4.

²⁶ ОВ С 326, 3.12.2010 г., стр. 2—3; ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр. 19—23; ОВ С 169, 15.6.2012 г., стр. 1—4.

²⁷ Interarts, EACEA/2008/01.

²⁸ Шарм-ел-Шейх (2010 г.), Одеса (2011 г.), Тбилиси (2012 г.), Тунис (2012 г.).

²⁹ ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр. 10—14.

посветени на тази политика, като част от двустранното споразумение за сътрудничество с Канада.

„Младите хора и светът“ е нова „област на действие“. Въпреки това държавите членки съобщават, че са били вече активни още преди 2010 г. и че продължават за подчертават нейното значение. Почти половината държави членки съобщават, че са разгледали този въпрос в учебните си програми или като част от стратегиите по политиката за младежта. Повечето държави членки предоставят възможности за младите хора да обменят мнения с лицата, отговорни за политиките по глобалните въпроси.

4.2. ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Стратегията на ЕС за младежта прилага набор от специално създадени инструменти за осъществяване на дейностите в осемте области, описани по-горе. По-долу се прави оценка на това до каква степен тези инструменти са били използвани успешно за постигане на общите цели на стратегията.

Разработване на политика, основана на обективни фактори

В допълнение на Стратегията на ЕС за младежта Комисията — съвместно с експерти, посочени от държавите членки и страните, заинтересовани от проблемите на младежта — разработи табло на показатели на ЕС в сферата на младежта, което бе публикувано през 2011 г.³⁰ В това табло са включени 40 показателя, обхващащи всичките осем области на действие. В едно [проучване](#) е документиран фактът, че разработването на показатели на ЕС в сферата на младежта не само е подобрило признанието и осезаемото присъствие на политиката за младежта, но е инициирало и положителни процеси на развитие в държавите членки, както за осъществяване на многосекторно сътрудничество, така и за прилагане на основан на фактите подход.

През първия работен цикъл на стратегията Комисията извърши две изследвания³¹ и експресни проучвания на Евробарометър по въпросите на младежта ([F1319a](#) и [F1319b](#)). Европейският център на знанието за политиката за младежта (ЕКСУР) в рамките на партньорството ЕС—Съвет на Европа по въпросите на младежта също допринесе за укрепване на фактологичната основа на политиката за младежта в Европа чрез своя [онлайн портал](#).

Взаимно учене

Отвореният метод на координация е добра рамка за партньорско обучение и обмен на опит между лицата, отговорни за политиките в сферата на младежта. На всеки шест месеца младежки конференции на ЕС се организират от държавата, която осъществява председателството, с подкрепата на Комисията, успоредно със заседания на генералните директори по въпросите на младежта. На тези конференции се събират млади хора и лица, разработващи политики, от целия ЕС за обсъждане на резултатите от структурирания диалог и подготвяне на съвместните препоръки, които се включват в резолюции или заключения на Съвета³². Реализира се също така партньорско обучение

³⁰ SEC (2011) 401.

³¹ Изследвания относно достъпа на младите хора до културни прояви (InterARTS, 2010 г.) и участието на младите хора в демократичния живот (London School of Economics, 2012 г.).

³² Вж. работния документ на службите на Комисията, който придружава настоящото съобщение.

чрез специфична дейност на взаимно учене в рамките на междусекторното сътрудничество³³.

Редовни доклади за напредъка, разпространяване на резултатите и наблюдение

За настоящата отчетна сесия Комисията разработи онлайн въпросник, в който се разглеждат специфичните конкретни линии на действие, посочени в Стратегията на ЕС за младежта. Така стана възможно да се направи сравнителна оценка на националните доклади за младежта, представени от всички държави членки, Норвегия, Швейцария, Черна гора и Хърватия³⁴. Отговори бяха дадени и от европейския младежки форум, представителната платформа на международните неправителствени младежки организации и националните младежки съвети.

Наред с разпространяването на работния документ на службите на Комисията към Доклада за младежта в ЕС, всички национални доклади за младежта бяха публикувани на уебсайта на Комисията. Това бе направено в съответствие със Стратегията на ЕС за младежта, която призовава за широко разпространяване на докладите.

Структуриран диалог с младите хора и младежките организации

Във всички държави членки бяха създадени работни групи за структуриран диалог с младите хора още в началото на първия цикъл. Структурираният диалог, който е обстоен и официален метод за консултации с младите хора, стана жизнена и неразделна част от изготвянето на политиката за младежта. Консултациите по време на първите три председателства (2010—2011 г.) доведоха до стойностни съвместни препоръки на лицата, отговорни за политиките по въпросите на младежта, и младите хора по най-неотложните въпроси на заетостта.

Все повече хора участват в развиващия се и продължаващ диалог — повече от 20 000 младежки ръководители и млади хора взеха непосредствено участие в последния кръг консултации.

Привличане на програми на ЕС

Програмата „Младежта в действие“ е ключов инструмент в подкрепа на Стратегията на ЕС за младежта. Заедно с програмата за учене през целия живот тя допринесе за учебната мобилност на младите хора. Програмата поставя ударението върху дейностите по неформално учене на младите хора, младите работници и младежките организации. В съответствие със Стратегията на ЕС за младежта тя насърчава чувство за гражданство и солидарност сред младите хора и поставя ударението върху работата с младежта, доброволчеството и гражданските дейности като подходяща среда за усвояване на универсални умения. Тази програма включваше около 150 000 и 185 000 участници съответно през 2010 г. и през 2011 г., което беше значително увеличение в сравнение началото на програмата (111 000 участници през 2007 г.).

³³ Организирана от испанското председателство.

³⁴ Тези четири държави, които не са членки на ЕС, се отзоваха на поканата на Комисията до държавите — кандидатки за ЕС, и държавите от ЕАСТ да представят национални доклади за младежта на доброволни начала. Отделни доклади бяха представени от трите езикови общности на Белгия.

Почти всички държави членки съобщават, че са използвали други източници за финансиране от ЕС, като Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие и/или PROGRESS за включване на младите хора на пазара на труда.

5. СЛЕДВАЩИЯТ ЦИКЪЛ (2013—2015 г.)

Укрепване на връзката между Стратегията на ЕС за младежта и „Европа 2020“

Съгласно резолюцията на Съвета относно Стратегията на ЕС за младежта редица приоритети за европейско сътрудничество ще бъдат формулирани за всеки работен цикъл в подкрепа на областите на действие, определени в съответствие с рамката. Приоритетите за следващия цикъл трябва да бъдат приети въз основа на настоящия Доклад за младежта в ЕС.

Председателствата на ЕС поставиха ударението при първия цикъл върху „заетостта и предприемачеството“, както и върху „участието“. Стратегията на ЕС за младежта и нейните области на действие обхващат в своята съвкупност пълния набор от въпроси, които засягат младите хора в преход, макар и в различна степен. По-важното е, че стратегията потвърждава и укрепва взаимовръзките между тези области и между заинтересованите страни в усилията им да намерят ефективни инструменти за постигане на съгласуваност на политиката и полезни взаимодействия.

Докладите за младежта на ЕС, както и националните доклади потвърждават стабилността и адекватността на Стратегията на ЕС за младежта и двете ѝ общи цели: i) създаване на повече равни възможности за всички млади хора в областта на образованието и на пазара на труда, и ii) насърчаване на активна гражданска позиция, социално приобщаване и солидарност. И двете се съчетават добре с „Европа 2020“, годишния обзор на растежа през 2012 г., „Младежта в движение“ и инициативата „Възможности за младежта“.

Приоритетите за следващия работен цикъл следва да отразяват общите приоритети и дейности в рамката на „Европа 2020“. Заетостта на младите хора ще остане приоритетен въпрос в дневния ред на ЕС. На базата на годишния обзор на растежа за 2012 г. и евентуалните прегледи на приоритетите съгласно предстоящия годишен обзор на растежа за 2013 г., както и на инициативата „Възможности за младежта“, държавите членки следва по-специално да се насочат към младите хора, които не са обхванати от системата на образование, нямат работа или не са включени в професионално обучение, и да използват за тях пълноценно наличните средства от ЕС. Те следва да положат повече усилия за по-голям достъп на младите хора до трудови договори, както и до договори за практика и стаж и да подобрят възможностите им за започване на работа.

Комисията подкрепя усилията на държавите членки с нови инициативи на ЕС, като „Твоята първа работа с EURES“, които помагат на младите хора да намерят работа в чужбина, подкрепят схемите за „гаранции за младежта“³⁵, както и качествена рамка за

³⁵ Комисията възнамерява към края на 2012 г. да предложи препоръка на Съвета относно основни насоки за създаване на схеми „гаранции за младежта“, които да бъдат изготвени от държавите членки, за да се гарантира, че младите хора ще получат доброкачествени предложения за работа, продължаване на образованието, практика или стаж не по-късно от четири месеца след назначаването си (или след завършване на формалното си образование).

стажуване. Комисията увеличи също така възможностите за мобилността с учебна цел посредством програмите „Учене през целия живот“³⁶ и „Младежта в действие“³⁷. Освен това мултидисциплинарните умения, разработени в рамките на Стратегията на ЕС за младежта, могат да послужат за насърчаване на партньорствата между различните звена, подкрепящи младите хора в преход, в това число служби по заетостта, учебни заведения, работа с младежта, социални служби, работодатели и самите млади хора. Засиленото сътрудничество по места може да се окаже полезно за предлагане на подходи, съобразени с местните условия, по-специално към младите хора, които имат по-сложни условия на живот или е по-трудно да се започне работа с тях по обичайните методи. Стратегията може да изиграе също така роля за подпомагане и признаване на неформалното и самостоятелното учене чрез работа с младежта и насърчаване на участието в младежки организации като средство за усвояване на универсални умения. С това тя може да помогне за усилване на полезните взаимодействия между различни варианти на формалното, неформалното и самостоятелното учене.

Положението на пазара на труда и с безработицата води до взаимосвързани социални последици. Годишният обзор на растежа за 2012 г. се позовава на ясни признаци за увеличаване на броя на хората, изложени от риск на бедност поради липса на доходи, по-специално на детска бедност и социално изключване, със сериозни здравни проблеми и липса на дом в най-тежките случаи. Расте групата на младите хора, изложени на риск от социално изключване.

Стратегията на ЕС за младежта може да помогне за достигане до уязвимите млади хора. На базата на многообразната си перспектива и фокуса върху участието на *всички* млади хора в различни аспекти на обществото стратегията се спира върху множество предизвикателства, свързани с изключването, отчуждаването и усилията на младите хора да си изградят независим живот. За следващите години тя следва да поставя все повече ударението върху последиците от настоящата криза и нейното отражение върху социалното приобщаване и здравеопазването и благосъстоянието на младите хора. За тази цел стратегията трябва да се съсредоточи върху участието в демократични и обществени дейности, както и да използва работата с младежта за развиване на житейските умения на младите хора, общото им лично развитие и чувството за принадлежност към обществото, в което живеят.

Напредък в изпълнението

Междусекторното сътрудничество може да бъде допълнително подсилено във всички области на политиката, които засягат младите хора. Държавите членки следва да полагат усилия за допълнително укрепване на междуведомственото сътрудничество на национално равнище. Допълнителни усилия са необходими за разширяване на фактологичната основа на политиката за младежта и за обмен на добри практики чрез взаимно обучение.

Политиката за младежта трябва да продължи диалога с младите хора, за да може да бъдат изцяло разбрани предизвикателствата пред тях и очакванията им от политиците и от органите, предоставящи подкрепа. Структурираният диалог с младите хора може да бъде доразвит, като членството в националните работни групи стане по-лесно достъпно

³⁶ 130 000 [стажове в предприятия](#) през 2012 г. в други държави на ЕС за студенти в университетите или преминаващи професионално обучение.

³⁷ 10 000 млади хора с възможности благодарение на [Европейската доброволческа служба](#).

и се осигури по-голямо внимание от страна на лицата, отговорни за политиките, към препоръките на младите хора.

Комисията ще разработи инициативата „Карта за младежта в движение“ с оглед да улесни мобилността на младите хора на територията на Европа. Тя освен това ще се обърне към *всички* млади хора и ще улесни диалога с тях, и по-специално с тези, които имат по-малко възможности, с помощта на новите интерактивни инструменти на Европейския младежки портал. Политиката за младежта ще проучи освен това мерки за разгръщане на творческия и новаторския потенциал на младите хора при опитите им да се справят с предизвикателствата, свързани със заетостта, пригодността за заетост и приобщаването³⁸.

Програмата „Младежта в действие“ и бъдещата програма на ЕС, насочена към младите хора, ще изиграят особено важна роля в подкрепа на тези инициативи.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Изпълнението на първия тригодишен цикъл на Стратегията на ЕС за младежта, обхващащ периода 2010—2012 г., показва, че тя е не само устойчива, но и гъвкава като рамка за пълния набор от действия — от страна на Комисията, държавите членки и другите заинтересовани страни. Стратегията, със своята междусекторна и всеобхващаща перспектива, бе посрещната с интерес и вдъхнови не само държавите — членки на ЕС, но и държави в цяла Европа и извън нея.

Стратегията на ЕС за младежта послужи като инструмент за изграждане на връзки между областите на действие, сред които заетост и предприемачество, образование и обучение и социално приобщаване, с оглед разработването на многостранни решения в подкрепа на младите хора. Това се оказа уместно при търсенето на отговори за справяне с настоящите високи равнища на безработицата сред младите хора и в помощ на растящия брой младежи, които не са обхванати от системата на образование, нямат работа или не са включени в професионално обучение. Работата с младежта допринесе за развитието на младите хора и има потенциала да направи още повече във всички области на действие.

Участието на младите хора в демократичния живот е от ключово значение за политиката за младежта. Задълбочаването и разширяването на диалога с младите хора не само повишава качеството и легитимността на политиката за младежта, но и поражда очаквания за резултати от страна на ЕС и неговите държави членки. ЕС следва да направи максимално възможното за насърчаване на *всичките* си млади хора да се включат във формиране на бъдещето на ЕС, по-специално по въпросите, които — както показаха редицата консултации и проучвания на общественото мнение, имат най-голямо значение за тях.

За да увеличи приноса си към „Европа 2020“, вторият тригодишен работен цикъл на Стратегията на ЕС за младежта (2013—2015 г.) следва да се справи с предизвикателствата, пред които са изправени младите хора в резултат на кризата. Ударението следва и занапред да остане върху заетостта и предприемачеството,

³⁸ Заключения на Съвета относно разгръщането на творческия и новаторския потенциал на младите хора, ОВ С 169, 15.6.2012 г., стр. 1—4.

увеличения достъп до работа, наред с развитието на новаторските и творческите способности на младите хора. Фокусът следва да се постави върху социалното приобщаване, здравеопазването и благосъстоянието. Бъдещата програма на ЕС, насочена към младите хора, ще допринесе за постигането на тези цели на Стратегията на ЕС за младежта.